

Éljen és erősödjék a szocialista országok népeinek egysége!

(Az MSZMP KB május 1-i jelszavaiból)

Szerencsésen visszaérkeztek

(Folytatás az 1. oldalról.) ugró" űrhajós, Swigert kes-
csésen fejeződött be. Az űr-
hajósok kiemelése haladéktalanul megkezdődött. A veterán űrhajós, aki eddigi mentőflotta vezérhajója, az Iwo Jima fedélzetéről látni lehetett, ahogy az űrkabin narancsszínű ejtőernyővel lassan ereszkedett le az óceánra. A mentőflotta helikopterrel azonnal az űrkabin fölé szálltak és a béká-
ember a vízbe ereszkedett, hogy stabilizálják azt.
Az Iwo Jima fedélzeti radarjai már „menet közben” bemérték az űrkabin. A rádiókapcsolat a normális időpontban szakadt meg, majd mintegy négy perc elteltével állt helyre, elsőnek a mentőflotta egy C-130 típusú repülőgépe közvetítésével. Swigert jelentette, hogy minden rendben van. A kapcsolatot ezt követően folyamatos volt, mind a leszállás közben, mind a vízre szállás után.
A mentőflotta személyzete és a houstoni irányítóközpont állománya — amely televízió figyelt a leszállást — hatalmas tapsban tört ki, amikor a kalandos sorsú űrhajósok kabinja látható lett az enyhén felhős, kora reggeli égen.
Az űrhajósok alig több, mint húsz perccel a vízre szállás után már az űrkabinhoz rögzített gumicsónakban voltak, s néhány perc múlva elsőnek a holdkomp pilótája, Haise, majd a „be-

délzetére. James Lovell, a mentőflotta vezérhajója, az Iwo Jima fedélzetéről látni lehetett, ahogy az űrkabin narancsszínű ejtőernyővel lassan ereszkedett le az óceánra. A mentőflotta helikopterrel azonnal az űrkabin fölé szálltak és a béká-
ember a vízbe ereszkedett, hogy stabilizálják azt.
Az Iwo Jima fedélzeti radarjai már „menet közben” bemérték az űrkabin. A rádiókapcsolat a normális időpontban szakadt meg, majd mintegy négy perc elteltével állt helyre, elsőnek a mentőflotta egy C-130 típusú repülőgépe közvetítésével. Swigert jelentette, hogy minden rendben van. A kapcsolatot ezt követően folyamatos volt, mind a leszállás közben, mind a vízre szállás után.
A mentőflotta személyzete és a houstoni irányítóközpont állománya — amely televízió figyelt a leszállást — hatalmas tapsban tört ki, amikor a kalandos sorsú űrhajósok kabinja látható lett az enyhén felhős, kora reggeli égen.
Az űrhajósok alig több, mint húsz perccel a vízre szállás után már az űrkabinhoz rögzített gumicsónakban voltak, s néhány perc múlva elsőnek a holdkomp pilótája, Haise, majd a „be-

Kambodzsai ellenállók támadásai

Washington még nem válaszolt — A takeoi mészárlás

● Washington (MTI)
A kambodzsai puccsista kormány katonai segélykéréséről változatlanul nem hangzott még el állásfoglalás Washingtonban. Politikai megfigyelők szerint az USA szeretné elkerülni az adott pillanatban a nyílt támogatást, de természetesen megszemélyesítő segítséget kíván nyújtani a Phnom Penh-i kormánynak. A washingtoni szakértők most azt a módot keresik, ahogy ezt viszonylag a legkisebb nyilvánossággal lehet megoldani.
Amerikai részről a dél-vietnami csapatok kambodzsai intervencióját nem tagadják ugyan, de azt hangsúlyozzák, hogy ezekben a manőverekben nem vesznek részt amerikai csapatok.

● Phnom Penh (AFP, AP, UPI)
A kambodzsai kormányzat katonai szövegében pénteken elismerte, hogy az elmúlt két hét során a rendszerrel szembenálló erők megkésztették az ellenőrzésük alatt álló területeket és láthatólag a Mekong folyótól keletre elterülő vidékek teljes megszerzésére törekednek. Az ellenállók kezén van északon Rattanakiri és Mondulakiri tartomány, délen pedig Svay Rieng. A határmenti Takeo, Kampot, Prey Veng, Kendal és Kompong Cham tartományoknak több mint a fele szintén az ellenállók ellenőrzése alatt áll. Ezek közül Prey Veng stratégiai jelentőségű, mivel annak elvesztése esetén Phnom Penh el lenne vágva Kambodzsától a keleti és északi tartományaitól.
A kormány számol a Neak Leung-i kompátkelő hely elleni nagyobb szabású támadással is. A partizánok a fővárostól 61 kilométerre fekvő helységet előőrsekkel már egy kilométerre megközelítették, de a kormánycsapatokkal vívott 10 perces ütközet után pénteken hajnalban visszavonultak. (Neak Leung az a hely, ahol az AP tudósítója a napokban a Mekong vízében úszó több száz, a jelekből ítélve a kormánycsapatok által legyilkolt vietnami holttestet látta úszni.) A stratégiai fontos hely védelmére a kormány újabb katonaságot és egy fo-

lyami őrszázadot vezényelt. A nyugati hírgyűjtőszolgálatok újabb szörnyű mészárlásról számolnak be Kambodzsából érkező jelentéseikben. Az AP tudósítója helyszíni jelentésében elmondja, hogy a Phnom Penhtől 90 kilométernyire délre fekvő Takeo helységben egy sebtében összeszedett fogolytáborban, ahol a vietnami származású kambodzsai lakosokat zsúfolták össze — egy istálló-szerű helyiségben több mint 200 személyt — csütörtökön sötétedéskor megjelentek a kambodzsai kormánykatonák és minden előzetes figyel-

meztetés nélkül tüzet nyitottak a megrémült tömegre. Néhány perc múlva távoztak, sorsukra hagyva a félelemtől felfröcskolt életben maradtakat és a vérükben fetrengő sebesülteket. Az első akció után 13 halott maradt a helyszínen. A katonák pénteken hajnalban visszatértek és folytatták a mészárlást. A 200 emberből összesen 41 maradt életben.
A tudósító hangsúlyozza, hogy a takeoi mészárlás csak egy volt a napokban lezajlott véres atrocitások sorában, melyeknek áldozatai valamennyien polgári lakosok.

Jordán—USA ellentét

Visszahívják Amman amerikai nagykövetét

● Tel Aviv (UPI)
Joseph Sisco, az amerikai külügyminisztérium közel-keleti ügyekben illetékes államtitkára meghosszabbította izraeli tartózkodását, és az előre megadott programnak megfelelően szombaton utazik Beirutba.

● Amman (AFP, Reuter)
Annak ellenére, hogy Sisco nem utazott Jordániába, Amman utcáin pénteken délelőtt ismét tüntetők jelentek meg. Huszejn király kormányának vezető miniszterével a Sisco-látogatás elhalasztásáról tárgyalt. A tanácskozási kiadvány közleménye szerint Jordánia nem tartja meg alapozottnak a halasztást. A közlemény hangoztatja, hogy a tüntetések az amerikai politikával szembeni általános érzéseket tükrözik ugyan, de a jordániai hatóságok megtették a szükséges biztonsági intézkedéseket.

A jordániai kormány pénteken felkérte az Egyesült Államokat, hogy hívja vissza ammani nagykövetét.

A hírt az amerikai AP hírgyűjtőszolgálat hivatalos forrásoktól szerezte.

E források szerint az amerikai nagykövet visszahívásával kapcsolatos kérést Abdel Moneim Rifai, jordániai miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter juttatta el a washingtoni State Departmenthez.

Az események mindössze 12 órával követették azt a hivatalos bejelentést, hogy Joseph Sisco az ammani tüntetések miatt elhalasztja tervezett jordániai látogatását.

● Beirut (AP)
A libanoni fogadtatás sem ígér sok jót a közel-keleti amerikai politika fő képviselőjének, hiszen az ország baloldali szervezetei békes tüntetésre szólították fel a lakosokat. A libanoni hatóságok a jelek szerint igyekeznek elkerülni azt, hogy Beirutban az ammanéhoz hasonló helyzet álljon elő.

Lengyel diplomáciai tevékenység

● Varsó (MTI)
A lengyel diplomácia folytatja az összeurópai biztonsági értekezlet összehívása érdekében kifejtett tevékenységét. Jelenleg Varsóban tartózkodik és ez ügyben pénteken Jozef Winiewicz külügyminiszter-helyettestel tárgyal Ralph Enckel, a finn

külügyminisztérium különmegbízottja. Egyidejűleg Hágában a holland külügyminisztérium képviselőivel ugyanerről a témáról Adam Willmann külügyminiszter-helyettes tanácskozik. A lengyel külügyminiszter-helyettes többek között fogadta Luns külügyminiszter.

Színhely: Lusaka

● Dar Es Salaam (UPI)
Zambia fővárosa, Lusaka lesz az el nem kötelezett országok ez évben sorra kerülő csúcserőkezletének a színhelye.
Így határozott pénteken a Dar Es Salaamban ülésező konzultatív értekezlet. A konferencia megtartásához a legalkalmasabb időpontnak július látszik.

Eldönt a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány képviselőinek ügye: a fekete afrikai országok, először Libériával, megakadályozták annak az indítványának az elfogadását, hogy a DIFK képviselői helyet foglalhassanak a Dar Es Salaam-i konzultatív külügyminiszteri értekezlet tárgyalóasztalánál.

A lavina áldozatai

● Párizs (MTI)
Hivatalos megállapítás szerint összesen 72 áldozata van — köztük 52 gyerek — a francia Alpokban csütörtökre virradóra bekövet-

kezett lavinakatasztrófának. A romok alól eddig 41 áldozat holtteste került elő. A mentési munkálatokat folytatják, bár azt újabb hócsuszamlások nehezítik.

Bosch visszatért

● Santo Domingo (UPI, AFP, Reuter)
A dominikai kormány és az ellenzéki pártok megállapodtak abban, hogy május 16-án elnökválasztást és általános választásokat tartanak az országban. A megállapodás, amelynek létrehozása több hétig tartott, megszabja, hogy Joaquín Balaguer elnök, aki a következő választáson is jelöltként kíván fellépni, a hivatalos eredmények ismeretessé válásáig nem gyakorolja tiszt-ségét, hanem azt átadja Ma-

nuel Ramon Ruiz Tejadának, a legfelső bíróság elnökének.
A választáson Balagueren kívül még négy elnökjelölt lép fel. A megegyezés létrejötté után az ellenzéki pártok közül négy közölte, hogy részt vesz a választásokon.
Csütörtökön délután háromévi önkéntes európai száműzetés után visszaérkezett Dominikába Juan Bosch volt dominikai elnök, akinek 1963-ban katonai puccsal döntöttek meg.

Dr. Ágoston József:

A MOSZKVAI LENIN-MÚZEUMBAN

2. A következő termekben már Lenin forradalmi tevékenységének különböző szakaszairól szóló dokumentumokat láthatjuk. Itt vannak az első nagy művek — „Kik azok a népbárátok”, — „A kapitalizmus fejlődése Oroszországban” és a „Mi a teendő?” — jegyzetei, kéziratai és mindazok a könyvek és folyóiratok, amelyeket Lenin, a művekhez feldolgozott. Jól és szemléletesen mutatja meg a múzeum, hogy milyen nagy gondot fordítottak az *Iszkra* című újság megjelenésére. A lapot Németországban nyomtatták, illegálisan hozták be és terjesztették Oroszországban. A német elvtársak a Szovjetunió fennállásának 50. évfordulójára elkészítették az akkori nyomdagépek pontos másolatát és elküldték Moszkvába a Lenin Múzeum számára.

Ezután több terem, a pártért folyó harcot és az 1905-ös forradalom előkészítésének folyamatát mutatja meg. Láthatók a I. és II. kongresszusról készült felvételek és Lenin küzdelme a párt szervezeti felépítéséért, világos, elvi és politikai programjairól, az 1905-ös forradalom tapasztalatainak helyes értékeléséért. Lenin tudta, hogy az elbukott forradalmat követi a győzelmes második. Eppen ezért tartotta fontosnak Lenin, hogy a veszített forradalom tapasztalatait is nevelni kell Oroszország munkásait, parasztjait. A vitrinekben olvashatók Lenin jegyzetei a „Forradalom tanulságairól.” Erdemes megemlíteni, hogy a II. kongresszuson Lenin 130-szor lépett fel. Így például tizenötöszer az agrár- és tizenhatszázszor a nemzeti kérdés vitája során.

Az 1905-ös forradalom után 1917 március végéig Lenin emigrációba kényszerült. Élt Finnországban, Svájcban, Londonban, Párizsban, Olasz- és Lengyelországban. Ezek az évek az erőtgyűjtés és a felkészülés éveit voltak az újabb osztály-összeeséshez. A múzeumban látható a londoni *British-könyvtár* makettje, amelynek olvasó asztalánál megjelölték hol dolgozott

Nagyon szerett tréfálkozni

Marx, majd Lenin. Két egymást követő szellemi örökség London eme híres könyvtárában készült a munkásszótály tudományos világnézetének kidolgozására, majd továbbfejlesztésére. Párizsi tartózkodása során is sokat olvas és ír Lenin. A közkönyvtár igazgatója leírta később, hogy sem azelőtt, sem azóta nem dolgozott és olvasott annyit senki a könyvtárban, mint Uljanov.

1910-től ismét fellendült a munkásmozgalom Oroszországban. Az élénkülő sztrájkokat és tüntetéseket a bolsevikok vezetik, szervezik. Lenin Krakkóba utazik, hogy minél közelebb legyen és segíthessen, pedig sem az utazás, sem a krakkói tartózkodás nem volt veszélytelen. Félt volt, hogy Lenint letartóztatják és kiadják a cári rendőrségnek. Az országban 140 illegális nyomda működött ekkor és a külföldön Lenin vezetésével készült lapokat, röpiratokat sokszorosították. Az újságok és röpiratok az agitátorok révén jutnak el a munkások és parasztok tíz- és százaihoz, közvetítve Lenin és a bolsevikok eszméit, harci tanácsait. Ezekben az években is kifogyhatatlan energiával szervez, ír és dolgozik Lenin, gyakran hihetetlenül veszélyes és mostoha körülmények között. Az ezekről az évekről szóló dokumentumok is rendkívül izgalmasak.

Kiállítás

Új szakasza azt mutatja be, hogy 1912-től már az újjászervezett lenini párt irányítja a forrongó munkás- és parasztmozgalmakat, a sztrájkokat és politikai tüntetéseket. Még ilyen nagy energiát kívánó viszonyok között is módot talál Lenin arra, hogy a századforduló kapitalizmusának változásait tudományos elemzés alá vegye. Megírja az *imperializmusról* szóló művét, amelyhez 168 különböző nyelvű könyvet, 237 cikket és tanulmányt dolgozott fel. A mű V. Iljin név alatt jelent meg 1913-ban. A kézirat és a könyv első kiadása is látható a múzeumban.

A soron következő termekben az első világháború, majd az 1917-es februári és októberi forradalom eseményeit szemlélhetjük. Lenin 1917 március végén jön Oroszországba. A leningrádi pályaudvaron láttuk azt a mozdonyt, amelyen Lenin fűtőként, illegálisan elhagyni kényszerült az országot, majd ugyanezen a mozdonyon visszatért. A mozdonyt a finn kormány 1967-ben ajándékozta a Szovjetuniónak. A két forradalom jelentősebb eseményeiről sok díjnyertes festmény készült. Így például 1917 májusában Lenin beszédet mondott a Putyilov-gyár húszezer munkása előtt. Az erről készült Brodskij-festmény 1937-ben a párizsi világkiállításon aranyérmet nyert.

Amint a kiállítás táblái is bemutatják az 1917-es júniusi események után a hatalom az Ideiglenes Kormány kezébe került. Lenin még egyszer és utoljára illegálisan kényszerült. A munkások segítségével a Pétervár környéki Razlivba ment, ahol közel három hónapot töltött. Ez alatt 60 politikai cikket és tanulmányt írt, köztük olyat, mint „Az állam és forradalom” című nagyjelentőségű műve. Közvetítők útján eleven kapcsolatot tartott a pártszervezetekkel és a forradalmi mozgalom vezetőivel. Razlivban magunk is láttuk azokat a szerény eszközöket és viszonyokat, amelyek között Lenin élt és dolgozott.

1917 november végén Lenin illegálisan Pétervárra érkezett. A közvetlen feladat ekkor már a fegyveres felkelés előkészítése, majd végrehajtása. Hallatlan felelősség hárul a bolsevikokra, ők azonban felkészültek erre. Lukin „Megtörtént” című festménye a múzeumban művészi érzékelteti a forradalom által hozott változás nagyszerűségét, a fényes, de üres cári trón elé fegyveres parasztembert állított. Láthattuk a földről és a békéről készült dekretumok kéziratát, amelyet Lenin fogalmazott meg október 25-ről 26-ra virradó éjjel. Jártunk a Szmolnijnak abban a termében, Leningrádban, ahol Lenin bejelentette a szovjethatalmat. E történelmi eseményt ott emléktábla hirdeti.

(Folytatjuk)